

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه، املائی واژه و دستور

- در عبارات و اشعار زیر، معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.
- الف) گفت درین معرکه، یکتا منم تاج سر گلبن و صحرا منم (.....) ۲۵
- ب) رنج هیچکس ضایع مکن و همه کس را به سزا، حق شناس باش. (.....) ۲۵
- ج) وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب بر دولت آشیان شما نیز بگذرد (.....) ۲۵
- د) چندان تناوری و بلند که به هنگام تماشا کلاه از سر کودک عقل می‌افتد. (.....) ۲۵
- معادل درست هر یک از توضیحات زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید.
- الف) سرخی خورشید هنگام صبح، سپیده صبح، فجر (شفق-----فلق) ۲۵
- ب) بی‌اصل، ناممکن، اندیشه باطل (محال-----مولح) ۲۵

- املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.
- الف) زین (نمط - نمت) آن مست شده از غرور / رفت و ز مبدأ چو کمی گشت دور (.....) ۲۵
- ب) هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم / در (حظیظ - حضيض) هم می‌توان عزیز بود (.....) ۲۵
- در هر یک از عبارات زیر، یک غلط املائی وجود دارد، آن را پیدا کرده و اصلاح کنید.
- الف) خواست کز آن ورته قدم در کشد / خویشتن از حادثه برتر کشد (.....) ۲۵
- ب) خونت با خون بهایت حقیقت در یک تراز ایستاد و عظمت، ضامن دوام جهان شد. (.....) ۲۵
- در گروه کلمات زیر، دو غلط املائی وجود دارد؛ آن‌ها را پیدا کنید و شکل صحیح هر یک را بنویسید.
- (صاحب پیرایه - بهر سهمگن - قرابت و فامیل - بشریت رهگذار - آب عجل - طالع مسعود - غرث و عوعو) (.....) ۱۵

جدول مقابل را کامل کنید. (با حفظ شخص)		۶
مضارع اخباری	امر	فعل
۰/۵		دیده بودید
در عبارات زیر، کدام قسمت جمله حذف شده است؟ نوع حذف را در هر عبارت بنویسید.		
۰/۵	(.....)	الف) گفت: جان پدر! تو نیز اگر بختی، به از آن که در پوستین خلق افتی.
۰/۵	(.....)	ب) این جهان خانه خداست و فرش وی زمین است و چراغ وی ماه.
مصراع دوم بیت زیر را بر اساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی مرتب کرده و بنویسید.		
۰/۷۵	(.....)	چون بگشایم ز سر مو شکن ماه ببیند رخ خود را به من
با توجه به عبارت «عاقل از منافع دانش هرگز نومید نگردد و در دفع مکاید خطرناک دشمن تأخیر صواب نبیند»:		
۰/۲۵	(.....)	الف) نقش دستوری واژه «منافع» چیست؟
۱/۲۵	(.....)	ب) در گروه «مکاید خطرناک دشمن» هسته و وابسته را مشخص کنید و سپس نوع وابسته‌ها را بنویسید.
۰/۲۵	(.....)	برای واژه «رونق» یک مترادف بنویسید.

(ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) حفظ شعر، تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی

۲۵	در بیت چهارم، استعاره‌ها را مشخص کنید و مفهوم هر یک را بنویسید.	زین کاروانسرای، بسی کاروان گذشت ناچار کاروانِ ثنا نیز بگذرد	۱ ۱
۲۵		ای منتظر به طالع مسعود نوشتن تا سستی کمانِ ثنا نیز بگذرد	۱ ۲
۱۵		ای تو رمد سپرده به چوگانِ گرگِ طبع این گرگی‌شان ثنا نیز بگذرد	۱ ۳
۱۵		قافیه و ردیف را در بیت نخست این سروده مشخص کنید.	
۱۵		در بیت زیر، کنایه‌ها را بیابید و مفهوم آنها را بنویسید.	
		بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم تا سختی کمان شما نیز بگذرد	

۰/۱۵	در جدول زیر، مشخص کنید که هر یک از آثار گروه «الف» متعلق به کدام نویسنده یا شاعر گروه «ب» است.	۱ ۴				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>گروه الف</th> <th>گروه ب (* یک واژه اضافه است)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>قابوس‌نامه / سیاست‌نامه</td> <td>نصرالله منشی / خواجه نظام‌الملک توسی / عنصرالمعالی کیکاووس</td> </tr> </tbody> </table>	گروه الف	گروه ب (* یک واژه اضافه است)	قابوس‌نامه / سیاست‌نامه	نصرالله منشی / خواجه نظام‌الملک توسی / عنصرالمعالی کیکاووس	
گروه الف	گروه ب (* یک واژه اضافه است)					
قابوس‌نامه / سیاست‌نامه	نصرالله منشی / خواجه نظام‌الملک توسی / عنصرالمعالی کیکاووس					
۰/۲۵	«دیوار» اثر کیست؟ الف) نیما یوشیج ب) سیف فرغانی ج) شهریار د) جمال میرصادقی	۱ ۵				
۰/۲۵	درستی یا نادرستی عبارت زیر را تعیین کنید. شعر سپید « پاسداری از حقیقت » از کتاب « گوشوارهٔ عرش » اثر « موسوی گرمارودی » انتخاب شده‌است. درست نادرست	۱ ۶				

۰/۲۵	آرایهٔ ادبی کدام گزینه در بیت « لیک چنان خیره و خاموش ماند / کز همه شیرین‌سخنی گوش ماند » وجود ندارد؟ الف) حس آمیزی ب) کنایه ج) مجاز د) تشبیه	۱ ۷
۰/۲۵	کدام یک از ترکیبات زیر، « اضافهٔ تشبیهی » است؟ الف) وجدان تاریخ ب) تن ساحل ج) تیر جور د) لبان اراده	۱ ۸
۰/۱۵	در کدام یک از عبارت‌های زیر، آرایهٔ «حُسن تعلیل» وجود دارد؟ دلیل خود را بنویسید. الف) درختان را دوست می‌دارم که به احترام تو قیام کرده‌اند. ب) بر تالابی از خون خویش در گذرگه تاریخ ایستاده‌ای.	۱ ۹
۰/۲۵	با توجه به بیت « در بُن این پردهٔ نیلوفری / کیست کند با چو منی همسری؟ » به پرسش‌های زیر پاسخ دهید: الف) در مصراع اول، « پردهٔ نیلوفری » استعاره از چیست؟ ب) در مصراع دوم، « همسری کردن » کنایه از چیست؟	۲ ۰
۰/۲۵	در بیت « گه به دهان، بر زده کف چون صدف / گاه چو تیری که رود بر هدف » یک نمونه جناس مشخص کنید.	۲ ۱
۰/۲۵	در بیت « چون داد عادلان به جهان در، بقا نکرد / بیداد ظالمان شما نیز بگذرد » یک نمونه تضاد مشخص کنید.	۲ ۲
۰/۱۵	بیت زیر را از نظر آرایه‌های ادبی بررسی کنید. (۲ مورد کافی است) « بادی که در زمانه بسی شمع‌ها بکشت / هم بر چراغدان شما نیز بگذرد »	۲ ۳

ردیف	سوالات صفحه سوم
24	<p>ج) قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب</p> <p>معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.</p> <p>الف) ابر ز من حامل سرمایه شد (.....)</p> <p>ب) تا توانی از نیکی کردن میاسا و خود را به نیکوکاری به مردم نمای. (.....)</p> <p>ج) خون تو شرف را سرخگون کرده است. (.....)</p> <p>د) هم مرگ بر جهان شما نیز بگذرد (.....)</p> <p>ن) دیده سیه کرده، شده زهره در (.....)</p> <p>و) از آموختن ننگ مدار تا از ننگ رسته باشی. (.....)</p> <p>ه) شمشیری که بر گلوی تو آمد همه چیز را در کاینات به دو پاره کرد. (.....)</p> <p>ی) زین کاروانسرای بسی کاروان گذشت (.....)</p>
25	<p>مفهوم کلی بیت « گل به همه رنگ و برازندگی / می کند از پرتو من زندگی » کدام است؟</p> <p>الف) غرور و تکبر ☐ ب) تواضع و فروتنی ☐</p>
26	<p>شاعر در کدام عبارت، از مفهوم « شَرَفُ الْمَكَانِ بِالْمَكِينِ » بهره گرفته است؟</p> <p>الف) آه، ای مرگ تو معیار! / مرگت چنان زندگی را به سخره گرفت / و آن را بی قدر کرد ... ☐</p> <p>ب) در فکر آن گودالم / که خون تو را مکیده است / هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم ... ☐</p>
27	<p>بیت « ما بارگه دادیم، این رفت ستم بر ما / بر قصر ستمکاران، گویی چه رسد خذلان؟ » یادآور کدام یک از ابیات زیر است؟</p> <p>الف) چون داد عادلان به جهان در، بقا نکرد / بیداد ظالمان شما نیز بگذرد ☐</p> <p>ب) چو سرو از راستی برزد علم را / ندید اندر جهان تاراج غم را ☐</p>
28	<p>مفهوم عبارت « گندم‌نمای جوفروش مباش » را بنویسید. (.....)</p>
29	<p>با توجه به محتوای درس « بیداد ظالمان » و بیت « ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع / این گرگی شبان شما نیز بگذرد » منظور از « رمه » و « چوپان گرگ طبع » چه کسانی هستند؟ و پیام اصلی این سروده چیست؟</p> <p>(.....)</p>
30	<p>درباره ارتباط معنایی حدیث « حاسِبُوا قَبْلَ أَنْ تُحَاسَبُوا » و عبارت زیر توضیح دهید:</p> <p>« و اندر همه کاری داد از خویشتن بده، که هر که داد از خویشتن بدهد، از داور مستغنی باشد. »</p> <p>(.....)</p>
31	<p>درباره ارتباط معنایی و مفهومی « شاد و بی‌غم بزی که شادی و غم/زود آیند و زود می‌گذرند » با عبارت زیر توضیح دهید:</p> <p>« هر شادی که بازگشت آن به غم است، آن را شادی مشمر، و به وقت نومیدی امیدوارتر باش و نومیدی را در امید، بسته دان و امید را در نومیدی. » (.....)</p> <p>(.....)</p>
	<p>شادی، رادی و آزادی شما را آرزو مندم</p>
20	جمع نمرات